

Yritysrekisterin vuositilasto 2009

Taantuma näkyy yritysten määrässä, henkilöstössä ja etenkin liikevaihdossa vuonna 2009

Vuonna 2009 yritysten määrä ja liikevaihto vähenivät ensimmäisen kerran 2000-luvulla. Yritysten lukumäärä väheni vain 270 yrityksellä, mutta liikevaihto supistui peräti 15 prosenttia eli 60 miljardia. Henkilöstö väheni neljä prosenttia, 54 810 henkilöä. Tilastokeskuksen yritysrekisterin tietojen mukaan maassamme toimi 320 682 yritystä. Nämä työllistivät yhteensä 1 447 403 henkilöä palkansaaajina tai yrittäjinä. Yritysten liikevaihto oli yhteensä 336,2 miljardia euroa.

Yritysten lukumäärän, henkilöstön ja liikevaihdon kehitys 2000–2009

Vuosi	Yritykset (Index)	Henkilöstö (Index)	Liikevaihto (Index)
2000	100	100	100
2001	101	101	103
2002	102	101	105
2003	103	101	108
2004	104	101	112
2005	106	102	118
2006	112	106	128
2007	138	114	142
2008	144	115	152
2009	143	111	128

Teollisuusyritysten määrä väheni 820:llä, kaupan yritysten 640:llä ja rakennusyritysten määrä 110 yrityksellä. Suhteellisesti eniten, 10 prosenttia, väheni kaivos- ja louhinta -alan yritysten lukumäärä. Useimmille toimialoille yrityksiä tuli kuitenkin lisää. Suurin lisäys oli muussa palvelutoiminnassa, 485 yritystä. Kiinteistöalalla sekä ammatillisessa, tieteellisessä ja teknisessä toiminnassa yritysten määrä lisääntyi reilulla 300 yrityksellä.

Henkilöstövähennys oli sekä absoluuttisesti että suhteellisesti suurin teollisuudessa, 35 718 henkilöä ja yhdeksän prosenttia. Rakennustoiminnassa henkilöstö väheni 8570 henkilöllä eli kuusi prosenttia.

Kuljetuksessa ja varastoinnissa vähennys oli neljä prosentti, 5 240 henkilöä. Vaikka henkilöstön kokonais määrä laski, vähäistä lisäystäkin tilastoitiin usealla toimialalla. Huomattavin kasvu oli terveys- ja sosiaalipalveluissa, missä henkilöstön määrä lisääntyi 3 260 henkilöllä eli seitsemän prosenttia.

Teollisuuden liikevaihto supistui 24 prosenttia eli 35,7 miljardia euroa ja kaupan liikevaihto 14 prosenttia, 16,9 miljardia euroa. Kuljetuksen ja varastoinnin liikevaihto väheni 12 prosenttia, 2,6 miljardia euroa. Rakennustoiminnassa vastaavat luvut olivat 11 prosenttia ja 2,9 miljardia euroa. Terveys- ja sosiaalipalveluissa liikevaihto kasvoi kahdeksan prosenttia, noin 300 miljoonaa euroa.

Kaikista yrityksistä 99,1 prosenttia oli pieniä eli alle 50 henkilöä työllistäviä. Keskisuuria, alle 250 henkilöä työllistäviä oli 0,7 prosenttia ja suuria yli 250 henkilöä työllistäviä 0,2 prosenttia. Pienet yritykset työllistivät 47,5 prosenttia koko henkilöstöstä, keski suuret 16,4 prosenttia ja suuret yritykset 36 prosenttia. Pienten yritysten osuus liikevaihdosta oli 34,6 prosenttia ja keski suurten osuus 16,4 prosenttia ja suurten osuus 49 prosenttia. Pienten ja keski suurten yritysten yhteenlaskettu liikevaihto-osuus oli siis kaksi prosenttiyksikköä suurempi kuin suurten yritysten. Pienten ja keski suurten yritysten lukumäärä on laskenut 0,1 prosenttia, henkilöstömäärä vajaan kaksi prosenttia ja liikevaihto 11 prosenttia. Suurten yritysten määrä laski seitsemän prosenttia, henkilöstömäärä niinkään noin seitsemän prosenttia ja liikevaihto 19 prosenttia.

Yrityksistä noin 3 prosenttia kuului konserneihin. Näiden yritysten henkilöstö muodosti 52 prosenttia kaikkien yritysten työvoimasta ja 72 prosenttia liikevaihdosta. Osuudet ovat olleet lähes samat edellisinäkin vuosina. Yritysrekisterin mukaan konserneja oli kaikkiaan 6 236. Niistä 1 561 oli täysin kotimaisia, 614 suomalaisomisteisia monikansallisia ja 4 061 ulkomaalaisomisteisia. Konsernit työllistivät Suomessa 757 000 henkilöä, joista noin 20 prosenttia työskenteli kotimaisissa konserneissa.

Sisällys

Katsaus yrityksiin ja toimipaikkoihin.....	4
Toimialarakenne 2009.....	4
Yritysten kokorakenne	6
Toimipaikat maakunnittain.....	7
Yritysten kansainvälisyys.....	9

Taulukot

Taulukko 1. Yritykset, henkilöstö ja liikevaihto (käyvin hinnoin) 2000-2009.....	4
Taulukko 2. Yritysten määrä, henkilöstö ja liikevaihto kokoluokittain 2009 (henkilöstön lukumäärän mukainen luokittelu)	6
Taulukko 3. Toimipaikkojen lukumäärä, henkilöstö ja liikevaihto maakunnittain 2009 ja muutokset edellisvuodesta.....	8
Taulukko 4. Konsernit tyypeittäin 2009	9

Kuviot

Kuvio 1. Yritysten, henkilöstön ja liikevaihdon jakautuminen toimialoille 2009, prosenttia.....	5
Kuvio 2. Toimipaikkojen lukumäärä 10 000 asukasta kohden maakunnittain 2009.....	7
Laatuseloste: Yritysrekisterin vuositilasto.....	10

Katsaus yrityksiin ja toimipaikkoihin

Yritykset 2000 - 2009

Suomessa toimi 320 682 yritystä vuonna 2009. Ne työllistivät 1,45 miljoonaa henkilöä ja niiden kokonaisliikevaihto oli 336,2 miljardia euroa.

Vuodesta 2000 yritysten määrä on lisääntynyt vuoteen 2008 asti. Ensimmäinen, tosin lievä, pudotus tapahtui lamavuonna 2009. Hyppäys aikasarjaan tuli vuonna 2007, kun tilastoon otettiin mukaan perheviljelmät, noin 45 700 yritystä. Yritysten määrän kasvu oli viitenä ensimmäisenä vuotena vain prosentin luokkaa, sitten kolmena vuotena keskimäärin nelisen prosenttia. Vuoden 2009 pudotus oli prosentin kymmenyksen luokkaa.

Yritykset työllistivät 1,3 miljoonaa henkilöä vuonna 2000. Tilaston tietopohjan laajentuminen vuonna 2007 aiheutti noin 47 000 henkilön lisäyksen henkilöstömäärään. Muutos vuodesta 2000 vuoteen 2009 on 11 prosenttia. Vuosina 2002 ja 2003 henkilöstön määrä väheni ja vuosina 2006 ja 2007 kasvu taas oli neljän prosentin luokkaa. Vuonna 2009 henkilöstömäärä laski alle vuoden 2007 tason. Vähennys oli vajaat neljä prosenttia edellisestä vuodesta. Mainittakoon, että vuoden 2009 henkilöstömäärä oli noin 10 000 henkilöä suurempi kuin vuonna 1990 ennen edellistä lamaa.

Nimellinen liikevaihto kasvoi 262,3 miljardista eurosta 396,6 miljardiin euroon vuodesta 2000 vuoteen 2008. Kolmena ensimmäisenä vuonna kasvu oli vaatimattomampaa, mutta sitten reipasta keskimäärin 7 prosentin kasvua viitenä seuraavana vuonna. Vuoden 2009 liikevaihto oli 60 miljardia euroa alempi kuin edellisellä vuonna, mikä merkitsi 15 prosentin laskua.

Taulukko 1. Yritykset, henkilöstö ja liikevaihto (käyvin hinnoin) 2000-2009

Vuosi	Yrityksiä	Henkilöstö	Liikevaihto mrd. euroa
2000	222 817	1 301 418	262,3
2001	224 847	1 318 654	272,7
2002	226 593	1 315 073	274,3
2003	228 422	1 308 031	284,1
2004	232 305	1 312 245	300,0
2005	236 435	1 328 451	318,5
2006	250 378	1 377 732	347,5
2007	308 917	1 481 870	374,6
2008	320 952	1 502 213	396,6
2009	320 682	1 447 403	336,2

Toimialarakenne 2009

Vuonna 2009 yrityksiä oli eniten maa-, metsä- ja kalataloudessa toiseksi eniten kaupan toimialalla ja kolmanneksi eniten oli rakennusyrityksiä. Seuraavina olivat teollisuus, ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta sekä kuljetus ja varastointi. Henkilöstöltään ja liikevaihdoltaan merkittävimmät toimialat olivat teollisuus, kauppa, rakentaminen sekä kuljetus ja varastointi. Seuraavassa on tarkasteltu lähemmin jotakin suurimpia toimialoja.

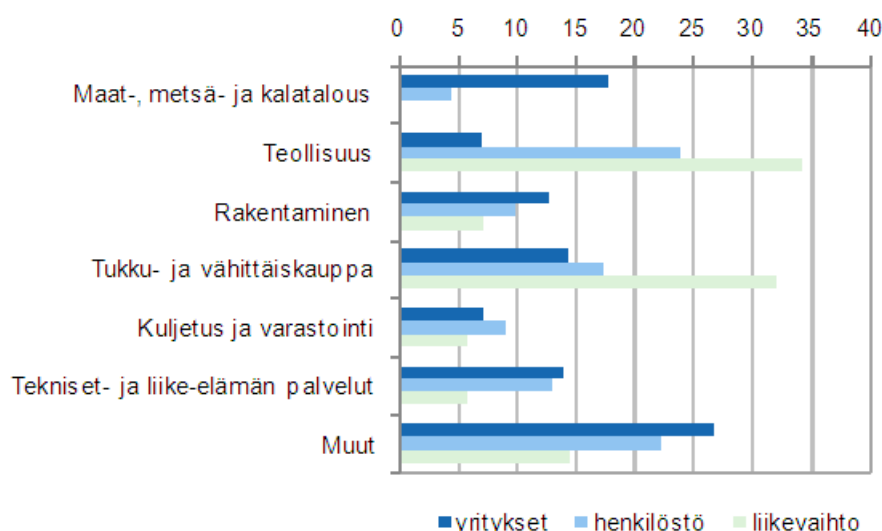
Alkutuotanto, teollisuus ja rakentaminen

Maa-, metsä- ja kalatalouden osuus yrityksistä oli vuonna 2009 suurin, yhteensä 18 prosenttia. Kuitenkin vain noin neljä prosenttia henkilöstöstä työskenteli tällä toimialalla. Maatalouden liikevaihtoa ei tilastoida. Alkutuotannossa, yritysten määrä väheni noin tuhannella ja henkilöstömäärä noin 1 500:llä. Tilaston liikevaihdossa ovat mukana vain metsä- ja kalatalouden tulot ja niiden määrä väheni 350 miljoonalla eurolla.

Seitsemän prosenttia kaikista yrityksistä oli teollisuusyrityksiä. Ne työllistivät 24 prosenttia kaikkien yritysten henkilöstöstä, enemmän kuin mikään muu toimiala. Liikevaihdon osuus oli 34 prosenttia. Teollisuusyritysten määrä väheni 820:lla. Henkilöstön määrä väheni 35 700 henkilöllä eli yhdeksän prosenttia ja liikevaihto 35,7 miljardilla eurolla. Vähennys oli 24 prosenttia edellisvuodesta. Teknolgiateollisuuden toimialoilla yritysten määrä väheni keskimäärin neljä prosenttia, henkilöstö yhdeksän prosenttia ja liikevaihto 25 prosenttia edellisvuodesta. Metallien jalostuksen liikevaihto laski peräti 46 prosenttia. Puu- ja paperiteollisuuden (ml. painaminen) vastaavat vähennykset olivat kolme prosenttia yrityksistä, 12 prosenttia henkilöstöstä ja 21 prosenttia liikevaihdosta. Lääkkeiden ja juomien valmistus olivat ainoat teollisuudenalat, joilla liikevaihto kasvoi. Vaatteiden valmistuksessa liikevaihdon 33 prosentin lasku johtuu paljolti siitä, että muutaman suuren, aiemmin teollisuuteen luokitellun yrityksen toimiala muuttui kaupaksi, koska ne ovat ulkoistaneet tuotantonsa.

Rakennustoimialan osuus kaikista yrityksistä oli 13 prosenttia, henkilöstöstä kymmenen prosenttia ja liikevaihdosta seitsemän prosenttia. Rakennustoiminnassa yritysten määrä väheni noin sadalla ja henkilöstön määrä 8 570 henkilöllä. Rakennustoiminnan liikevaihto supistui 2,9 miljardia euroa eli 11 prosenttia. Vähennykset olivat suurimmat talonrakennuksessa: henkilöstöstä yhdeksän prosenttia ja liikevaihdosta 14 prosenttia. Ulkomaalaisten aliurakoitsijoiden palveluksessa olevan rakennusalan henkilöstön määrä ei näy tässä tilastossa.

Kuvio 1. Yritysten, henkilöstön ja liikevaihdon jakautuminen toimialoille 2009, prosenttia

Palvelutoimialat

Palvelutoimialoista selvästi suurin oli kauppa. Sen osuus oli 14 prosenttia kaikista yrityksistä, 17 prosenttia henkilöstöstä ja 32 prosenttia liikevaihdosta. Yritysten ja henkilöstön määrä väheni prosentin verran ja liikevaihto 14 prosenttia. Kaupan yrityksistä 48 prosenttia oli vähittäiskauppoja. Niiden osuus henkilöstöstä oli 54 prosenttia ja liikevaihdosta 32 prosenttia. Tukkukaupan osuudet olivat 33, 32 ja 55 prosenttia ja pysyivät ennallaan vuonna 2009. Moottoriajoneuvojen kaupan ja korjauksen osuus kaupan alan yrityksistä pysyi 19 prosentissa ja osuus henkilöstöstä 14 prosentissa, mutta liikevaihdon osuus pieneni 13 prosenttiin.

Kuljetuksen ja varastoinnin toimialalla oli seitsemän prosenttia kaikista yrityksistä. Niiden osuus henkilöstöstä oli yhdeksän prosenttia ja liikevaihdosta kuusi prosenttia. Kuljetusalan yritysten määrä pysyi lähes muuttumattomana, henkilöstömäärä väheni neljällä prosentilla ja liikevaihto 12 prosentilla edellisestä vuodesta. Kuljetussektorilla selvästi suurin toimiala on tieliikenteen tavarankuljetus. Sen osuus yrityksistä oli 48 prosenttia, henkilöstöstä 30 prosenttia ja 27 prosenttia liikevaihdosta. Siinä henkilöstömäärä väheni yhdeksän prosenttia ja liikevaihto 13 prosenttia edellisestä vuodesta. Vesi- ja ilmaliikenteessä vähennykset olivat suhteellisesti vähän suuremmat.

Informaatio- ja viestintäsektorin yrityksistä yli puolet, henkilöstöstä melkein puolet ja liikevaihdosta lähes 37 prosenttia oli ohjelmistotoiminnassa. Toiseksi suurin osa-alue oli kustannustoiminta, jossa yrityksiä oli 13 prosenttia, henkilöstöä 21 prosenttia ja liikevaihtoa 20 prosenttia koko sektorin luvuista. Televiestinnässä kertyi liikevaihdosta 29 prosenttia, mutta yrityksiä ja henkilöstöä oli selvästi vähemmän. Koko sektorin yritysmäärä kasvoi vajaalla prosentilla, henkilöstö väheni reilulla prosentilla ja liikevaihto noin kolme prosenttia.

Teknisten ja liike-elämän palvelujen toimialoilla oli 14 prosenttia yrityksistä, 13 prosenttia henkilöstöstä ja kuusi prosenttia liikevaihdosta. Näihin luokkiin kuuluvien yritysten määrä on kasvanut yhden prosentin tilastovuoden aikana. Henkilöstömäärä on laskenut kolme prosenttia ja liikevaihto yhdeksän prosenttia. Suurimpia vähennykset ovat arkkitehti- ja insinööripalveluissa, työllistämistoiminnassa sekä matkatoimistojen ja matkanjärjestäjien toiminnassa. Toimialoja, joilla sekä yritysten määrä, henkilöstö että liikevaihto kasvoivat, olivat mm. lakiasiaain- ja laskentatoimen palvelut, eläinlääkintäpalvelut sekä kiinteistön- ja maisemanhoitopalvelut.

Terveys- ja sosiaalipalvelut oli yksi eniten kasvaneista toimialoista. Yritysten määrä lisääntyi noin kaksi prosenttia, henkilöstö seitsemän prosenttia ja liikevaihto kahdeksan prosenttia. Yritysten osuus oli runsaat viisi prosenttia, henkilöstön noin kolme prosenttia ja liikevaihdon osuus yksi prosentti kaikista yrityksistä vuonna 2009. Terveyspalveluiden osuus toimipaikoista, henkilöstöstä ja liikevaihdosta oli selkeästi suurempi, mutta kasvua oli enemmän sosiaalipalveluiden puolella: sekä henkilöstö että liikevaihto kasvoivat yli 15 prosenttia.

Yritysten kokorakenne

Vuonna 2009 yritykset jakaantuivat henkilöstömäärän mukaan kokoluokkiin seuraavan taulukon mukaisesti.

Taulukko 2. Yritysten määrä, henkilöstö ja liikevaihto kokoluokittain 2009 (henkilöstön lukumäärän mukainen luokittelu)

Suuruusluokka	Yrityksiä	Osuus %	Muutos %	Henkilöstö	Osuus %	Muutos %	Liikevaihto	Osuus %	Muutos %
PK-yritykset	320 072	99,8	-0,1	925 795	64,0	-1,8	171 633 871	51,0	-11,1
Mikroyritykset	302 943	94,5	0,0	402 976	27,8	-1,7	57 857 139	17,2	-9,0
Pienet yritykset	317 715	99,1	0,0	688 219	47,5	-1,3	116 372 080	34,6	-9,9
Keskisuuret yritykset	2 357	0,7	-3,4	237 576	16,4	-3,4	55 261 791	16,4	-13,6
Suuret yritykset	610	0,2	-7,0	521 608	36,0	-6,8	164 582 751	49,0	-19,1
Yhteensä	320 682	100,0	-0,1	1447 403	100,0	-3,6	336 216 622	100,0	-15,2

Pk-yrityksiä oli 99,8 prosenttia kaikista yrityksistä, pieniä 99,1 prosenttia ja keskisuuria 0,7 prosenttia. Pienistä yrityksistä 95 prosenttia oli alle 10 henkilöä työllistäviä mikroyrityksiä. Näiden osuus pienten yritysten henkilöstöstä oli 59 prosenttia ja liikevaihdosta 50 prosenttia. Suuria, yli 250 henkilöä työllistäviä yrityksiä oli vain 0,2 prosenttia kaikista yrityksistä.

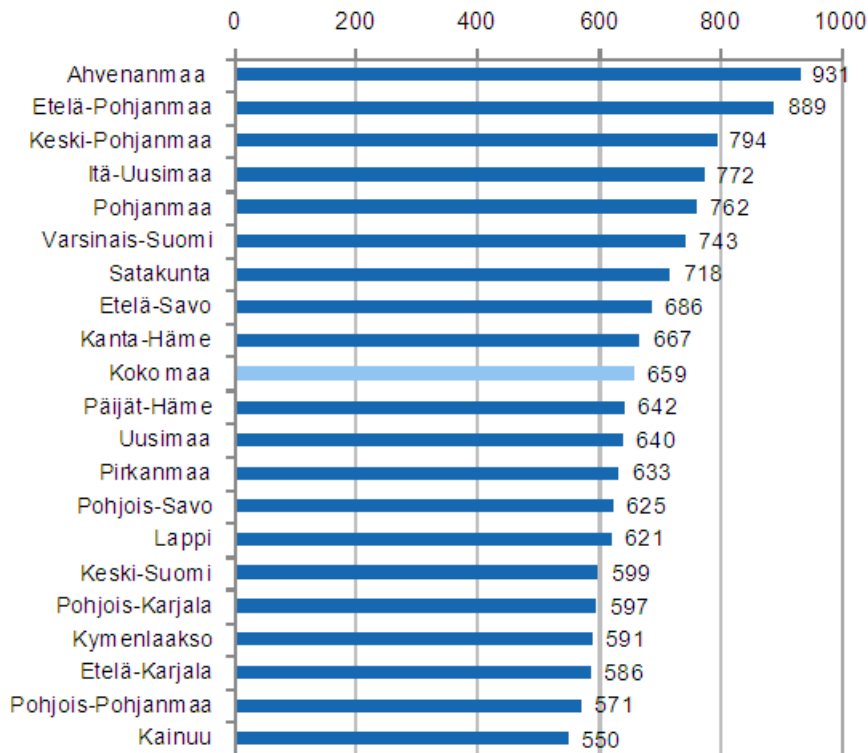
Pk-yritysten lukumäärä laski 0,1 prosenttia, henkilöstömäärä vajaat kaksi prosenttia ja liikevaihto 11 prosenttia. Suurten yritysten määrä laski seitsemän prosenttia, henkilöstömäärä niinikään noin seitsemän prosenttia ja liikevaihto 19 prosenttia.

Yritykset olivat keskimäärin suurimpia energiatoimialalla, missä henkilöstömäärä oli 16 henkilöä ja liikevaihdon määrä 16 miljoonaa euroa yritystä kohden. Teollisuudessa vastaavat luvut olivat 15 henkilöä ja 5 miljoonaa euroa ja kaupassa 5 henkilöä ja 2,3 miljoonaa euroa. Teollisuusyrityksen keskikoko on pienentynyt yhdellä henkilöllä ja yhdellä miljoonalla vuodesta 2008. Koko yritysjoukosta laskettuna yrityksen keskimääräinen koko oli 4,5 henkilöä ja vähän yli miljoona euroa.

Toimipaikat maakunnittain

Toimipaikkojen, niiden henkilöstön ja liikevaihdon jakaantuminen maakunnittain pysyi melko muuttumattomana vuonna 2009. Uudellamaalla oli toimipaikoista suunnilleen neljännes, henkilöstöstä 34 prosenttia ja liikevaihdosta 45 prosenttia. Varsinais-Suomessa oli noin kymmenen prosenttia toimipaikoista, 9 prosenttia henkilöstöstä ja 8 prosenttia liikevaihdosta. Pirkanmaalla vastaavat luvut olivat likimain samat. Kainuussa ja Keski-Pohjanmaalla toimipaikoista ja henkilöstöstä oli vain vähän yli prosentti ja liikevaihdosta vieläkin pienempi osuus.

Kuvio 2. Toimipaikkojen lukumäärä 10 000 asukasta kohden maakunnittain 2009

Toimipaikkatiheys oli suurin Ahvenanmaalla. Siellä oli 931 toimipaikkaa 10 000 asukasta kohti. Toisella sijalla oli Etelä-Pohjanmaa (889 toimipaikkaa) ja sitä seuraavina olivat Keski-Pohjanmaa (794 toimipaikkaa) ja Itä-Uusimaa (772 toimipaikkaa). Toimipaikkatiheydet olivat pienimmät Kainuussa (550 toimipaikkaa) ja Pohjois-Pohjanmaalla (571 toimipaikkaa). Koko maassa oli keskimäärin 659 toimipaikkaa 10 000 asukasta kohden. Toimipaikkatiheydet laskivat lähes melkein kautta maan. Suurimmat vähennykset olivat Itä-Uudellamaalla ja Pohjanmaalla (15 toimipaikkaa). Keski-Pohjanmaalla lisäystä oli 30 toimipaikkaa ja Kainuussa, Lapissa ja Pohjois-Savossa muutamia toimipaikkoja.

Muutokset edellisestä vuodesta

Vuonna 2009 toimipaikkojen määrä lisääntyi Uudellamaalla, Pirkanmaalla, Pohjois-Savossa, Pohjois-Pohjanmaalla, Kainuussa, Lapissa ja Ahvenanmaalla. Kaikissa muissa maakunnissa toimipaikkojen määrä väheni. Sekä lisäykset että vähennykset olivat suhteellisen pieniä. Suhteellisesti suurimmat vähennykset olivat 1,4 prosenttia Itä-Uudellamaalla ja Kymenlaaksossa. Koko maassa lisäys oli prosentin kymmenyksen.

Henkilöstömäärä väheni kaikissa maakunnissa, suhteellisesti eniten Kymenlaaksossa, 6,5 prosenttia sekä Päijät-Hämeessä, Pohjois-Karjalassa, Kainuussa ja Etelä-Karjalassa 5,5 prosenttia. Pienimmät vähennykset olivat Ahvenanmaalla 1,3 prosenttia ja Satakunnassa 1,8 prosenttia. Koko maassa toimipaikkojen henkilöstö väheni 3,7 prosenttia. Lukumääräisestä vähennyksestä 24 prosenttia kohdistui Uudellemaalle, 12 prosenttia Pirkanmaalle ja kahdeksan prosenttia Pohjois-Pohjanmaalle.

Myös toimipaikkojen liikevaihto supistui koko maassa ja vähennys oli 15 prosenttia. Suurimmat vähennykset olivat Lapissa 25 prosenttia, Itä-Uudellamaalla 21 prosenttia, Etelä-Karjalassa 19 prosenttia ja Keski-Pohjanmaalla 18 prosenttia. Koko maan euromääräisestä 60,7 miljardin vähennyksestä 25,7 miljardia, 42 prosenttia, koitui Uudenmaan toimipaikoille, viisi miljardia (8 %) Varsinais-Suomen ja Pirkanmaan toimipaikoille sekä kolme miljardia (6 %) Pohjois-Pohjanmaalle.

Taulukko 3. Toimipaikkojen lukumäärä, henkilöstö ja liikevaihto maakunnittain 2009 ja muutokset edellisvuodesta

Maakunta	Toimipaikkoja	Muutos %	Henkilöstö	Muutos %	Liikevaihto	Muutos %
Uusimaa	91 165	0,7	491 572	-2,7	149 664 790	-14,6
Itä-Uusimaa	7 253	-1,4	22 698	-5,0	9 357 189	-20,8
Varsinais-Suomi	34 416	-0,4	127 019	-3,0	25 552 022	-16,4
Satakunta	16 316	-0,9	61 563	-1,8	12 601 765	-11,0
Kanta-Häme	11 588	-0,2	40 858	-3,6	7 059 875	-14,3
Pirkanmaa	30 686	0,4	129 396	-4,9	25 404 669	-16,6
Päijät-Häme	12 927	-1,2	50 634	-5,6	8 626 906	-16,4
Kymenlaakso	10 789	-1,4	42 935	-6,5	8 206 574	-17,7
Etelä-Karjala	7 859	-1,0	31 061	-5,4	6 437 059	-18,9
Etelä-Savo	10 670	-0,9	32 462	-4,8	4 478 805	-15,6
Pohjois-Savo	15 523	0,3	54 713	-4,8	8 887 725	-17,3
Pohjois-Karjala	9 906	-1,1	32 755	-5,5	5 047 863	-16,9
Keski-Suomi	16 332	-0,1	62 919	-3,5	11 076 419	-13,1
Etelä-Pohjanmaa	17 197	-1,2	47 199	-4,6	8 147 598	-12,6
Pohjanmaa	13 495	-1,3	48 405	-3,8	11 296 504	-8,0
Keski-Pohjanmaa	5 408	-0,3	17 170	-3,8	3 374 575	-18,0
Pohjois-Pohjanmaa	22 400	0,5	91 041	-4,4	17 107 293	-16,6
Kainuu	4 542	0,7	16 110,	-5,5	2 224 901	-15,7
Lappi	11 415	0,9	38 453	-3,4	7 488 135	-25,5
Ahvenanmaa	2 581	1,0	9 337	-1,3	1 841 954	-7,3
Yhteensä	352 468	-0,1	1 448 299	-3,7	333 882 621	-15,4

Yritysten kansainvälisyys

Yrityksistä 99 prosenttia oli kotimaisia, joko yksityisten, valtion tai kuntien omistamia. Vain yksi prosentti oli ulkomaalaisomisteisia yrityksiä, mutta niiden osuus kaikkien yritysten henkilöstöstä oli 16 prosenttia. Ulkomaalaisomisteiset yritykset työllistivät keskimäärin 68 henkilöä ja kotimaiset yrityksen työllistivät keskimäärin neljä henkilöä. Ulkomaalaisomisteiset yritykset tuottivat 20 prosenttia kokonaisliikevaihdosta. Keskimääräinen liikevaihto niillä oli noin 20 miljoonaa euroa kun se kotimaisilla yrityksillä oli 850 000 euroa. Henkilöstöllä mitattuna ulkomaalaisomisteisten yritysten merkitys oli huomattavin rahoitus- ja vakuutustoiminnassa, informaation ja viestinnän toimialalla, hallinto- ja tukipalvelutoiminnassa sekä kaivostoiminnassa ja louhinnassa. Kolmella viimeksi mainitulla toimialalla myös ulkomaalaisten yritysten liikevaihto-osuudet olivat korkeimmat.

Konsernit

Yritysrekisterissä kerättiin tiedot 6 236 konsernista. Näistä 65 prosenttia oli ulkomaalaisomisteisia ja 35 prosenttia suomalaisomisteisia. Viimeksi mainituista 28 prosenttia oli monikansallisia ja 72 prosenttia täysin kotimaisia eli niillä oli tytäryrityksiä vain Suomessa. Konsernien henkilöstöstä 70 prosenttia työskenteli suomalaisomisteisissa konserneissa ja niissä syntyi 73 prosenttia liikevaihdosta. Suomessa toimivilla konserneilla oli ulkomailla 6 238 tytäryritystä, joista 5 234 oli suomalaisomisteisten ja 1 049 ulkomaalaisomisteisten konsernien tyttäriä.

Taulukko 4. Konsernit tyypeittäin 2009

Konsernityyppi	Konserneja	Lukumäärä- osuus	Henkilöstö	Henkilöstö- osuus	Liikevaihto	Liikevaihto- osuus	Yrityksiä Suomessa	Yrityksiä ulkomailla
Täysin kotimaiset	1 561	25,0	162 080	21,4	40 933 828	16,4	6 131	0
Kotimaisomisteiset monikansalliset	614	9,8	365 005	48,2	140 318 755	56,4	3 552	5 234
Ulkomaalaisomisteiset monikansalliset	4 061	65,1	230 026	30,4	67 672 687	27,2	5 149	1 049
Yhteensä	6 236	100	757 111	100	248 925 270	100,0	14 832	6 283

Ulkomaankauppa

Kaikista yrityksistä 6 prosenttia harjoitti ulkomaankauppaa; tuontia, vientiä tai molempia. Näiden yritysten määrä laski kuusi prosenttia, yhteenlaskettu henkilöstömäärä myös kuusi prosenttia ja liikevaihto 19 prosenttia vuodesta 2008. Teollisuusyrityksistä 21 prosenttia harjoitti ulkomaankauppaa. Näissä yrityksissä muodostui 95 prosenttia teollisuuden liikevaihdosta ja ne työllistivät 86 prosenttia teollisuuden henkilöstöstä. Kaupan vastaavat luvut olivat 23 prosenttia, 70 prosenttia ja 76 prosenttia. Kaikki mainitut teollisuuden ja kaupan luvut ovat laskeneet noin prosenttiyksikön verran edellisvuodesta.

Laatuseloste: Yritysrekisterin vuositilasto

Tilastotietojen relevanssi

Tietosisältö

Tilasto sisältää tietoja liiketoimintaa harjoittavien konsernien, yritysten ja toimipaikkojen määrästä, niiden henkilöstön ja liikevaihdon määrästä sekä näiden muutoksista toimialoittain, alueittain ja oikeudellisen muodon mukaan. Tilaston ajanjakso on vuosi. Tilasto perustuu Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisteriin. Tiedot saadaan pääasiassa hallinnollisista lähteistä ja yritysrekisterin omista tiedusteluista.

Keskeiset käsitteet ja luokitukset

Käsitteet

Tilastossa esiintyvät käsitteet ja määritelmät löytyvät [Käsitteet ja määritelmät -linkistä](#).

Yritystilasto, toimipaikkatilasto, toimiala

Yritystilastoissa yrityksen koko toiminta tilastoidaan yrityksen päätoimialalle. Monitoimipaikkaisen yrityksen päätoimiala määräytyy yrityksen eri toimialoilla toimivissa toimipaikoissa syntyvän arvonlisäyksen perusteella. Arvonlisäys vastaa läheisesti jalostusarvoa. Yrityksen kunkin toimialan arvonlisäys saadaan kertomalla kunkin toimipaikan työllisten määrä toimipaikan toimialan keskimääräisellä arvonlisäyksellä ja suhteuttamalla saatu luku toimipaikan toiminta-aikaan tilastovuoden tilikaudella. Päätoimiala määritellään vaiheittain toimialaluokituksen kirjaintasolta tarkimmalle tasolle. Yrityksen päätoimialaksi määräytyy yleensä sen toimipaikan toimiala, jossa tilikauden arvonlisäys on suurin. Yksitoimipaikkaisella yrityksellä yrityksen ja toimipaikan toimiala on sama.

Toimipaikkatilastot kootaan toimipaikkojen toimialojen mukaan. Aputoimipaikan toimiala on sama kuin yrityksen päätoimiala. Toimipaikoittain yhteenlaskettu henkilöstö eroaa yrityksittäin lasketusta. Ero johtuu siitä, että voittoa tavoittelemattomat yhteisöt eivät sisälly yrityksiin, mutta niiden liiketoimipaikat ovat mukana toimipaikkatilastoissa.

Luokitukset

Toimialaluokitus

Käytetty toimialaluokitus on Toimialaluokitus TOL 2008 (Tilastokeskus, Käsikirjoja 4, Helsinki 2008). Toimialaluokitus TOL 2008 perustuu EU:n toimialastandardiin NACE Rev. 2:een siten, että NACEN nelinumerotaso on tarkennettu kansallisia tarpeita varten viidennellä numerolla.

Sektoriluokitus

Käytetty sektoriluokitus on Sektoriluokitus 2000 (Tilastokeskus, Käsikirjoja 5, Helsinki 2000).

Luokituksessa yksiköt jaetaan omistajuuden, toiminnan tarkoituksen ja rahoitustavan perusteella eri sektoreihin.

Alueluokitus

Käytetty alueluokitus perustuu julkaisuun Kunnat ja kuntapohjaiset aluejaot. (Tilastokeskus, Käsikirjoja 28). Alueluokituksessa käytetään tilastovuoden aluejakoa.

Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tilaston perusaineistona ovat Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisteriin kuuluvat liiketoimintaa harjoittavat yritykset ja toimipaikat. Maatalousyrityksistä mukana ovat ne, joiden maataloustulo on tilastovuonna ylittänyt liikevaihdon tilastorajan (ks. alempana kohta 3). Julkisyhteisöt ja voittoa tavoittelemattomat yhteisöt eivät ole mukana.

Tiedot kerätään pääasiassa kahdesta lähteestä: verohallinnon rekistereistä ja yritysrekisterin tiedusteluista. Konsernien tiedot kerätään Patentti- ja rekisterihallitukselle tai Suomen Asiakastieto Oy:lle toimitetuista

konsernitilinpäätöksistä. Konsernitilinpäätöksistä saadaan konsernien aloitus- ja lopetustiedot, liikevaihto, tase, henkilöstö ja rakennetiedot.

Verohallituksen eri rekistereistä saadaan yrityksen aloitus- ja lopetustiedot, kotikunta, alustava toimialatieto uusille yrityksille, liikevaihto ja palkat.

Yritysrekisterin tiedusteluilla kerätään vuosittain kaikkien monitoimipaikkaisten ja vähintään 20 henkilöä työllistävien yksitoimipaikkaisten yritysten tiedot. Alle 20 henkilöä työllistävästä yrityksistä tiedustellaan yksiköt, joilla tiedot hallinnollisten rekistereiden, kaupallisten aineistojen tai Tilastokeskuksen muiden tiedustelujen perusteella ovat muuttuneet. Perustetut yritykset sisällytetään yleensä kerran uusien yritysten tiedusteluun melko pian toiminnan aloittamisen jälkeen. Omista tiedusteluista saadaan muun muassa henkilöstön määrä, liikevaihto, toimiala ja sijaintikunta. Tiedusteluihin sisältymättömien yritysten henkilöstön määrä estimoidaan palkkatietojen perusteella.

Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tilasto kattaa kaikki toimialat, maantieteelliset alueet, oikeudelliset muodot ja omistajatyypit. Maatiloista mukana ovat tilat, joiden maataloustulo on tilastovuonna ylittänyt liikevaihdon tilastorajan.

Tilastoon tulevat yritykset ja toimipaikat, jotka ovat toimineet yli puoli vuotta tilastovuonna ja jotka ovat työllistäneet enemmän kuin puoli henkilöä tai joiden liikevaihto on ylittänyt vuosittain määritellyn tilastorajan (9 821 euroa vuonna 2009).

Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Tilasto ilmestyy vuosittain tilastovuotta seuraavan vuoden marraskuun lopussa ja mittausjaksona on tilikausi, joka päättyi tilastovuoden aikana.

Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tilasto julkistetaan Tilastokeskuksen verkkosivuilla StatFin-tilastopalvelussa ja on tilattavissa painojulkaisuna ja pdf-julkaisuna Tilastotorilta tai osoitteesta myynti@tilastokeskus.fi.

Taulukoita elinkeinoverovelvollisista yrityksistä ja niiden toimipaikoista (pl. maatilat ja kuntien liikelaitokset) on saatavana vuodesta 1993 lähtien Tilastokeskuksen verkkosivuilta Internetistä StatFin-tilastopalvelusta osoitteesta <http://statfin.stat.fi/statweb>.

Toimialoittain tuotettavat taulukot ovat saatavilla vuodesta 1993 vuoteen 2001 toimialaluokitus TOL 1995 mukaisina ja vuodesta 2001 vuoteen 2007 toimialaluokitus TOL 2002 mukaisina ja vuodesta 2007 eteenpäin toimialaluokitus TOL 2008 mukaisina.

Tilauksesta toimitettavia taulukoita elinkeinoverovelvollisista yrityksistä (pl. maatilat ja kuntien liikelaitokset) on saatavana vuodesta 1989 lähtien. Taulukoita rekisteröidyistä työnantajista ja liikevaihtoverovelvollisista yrityksistä on saatavana tilastovuosilta 1984-1993.

Tilastojen vertailukelpoisuus

Tilastoissa vuosien 1984-1986 tiedot on luokiteltu vuoden 1979 toimialaluokituksen perusteella (TOL 1979), vuosien 1986-1993 tiedot on luokiteltu vuoden 1988 toimialaluokituksen perusteella (TOL 1988), vuosien 1993-2001 tiedot on luokiteltu vuoden 1995 toimialaluokituksen perusteella (TOL 1995) ja vuosien 2001-2007 tiedot on luokiteltu vuoden 2002 toimialaluokituksen perusteella (TOL 2002). Vuodesta 2007 alkaen tiedot on luokiteltu toimialaluokituksella TOL 2008.

Vuosina 1984-1988 tilasto kattaa rekisteröidyt työnantajat ja liikevaihtoverovelvolliset yritykset ja vuodesta 1989 tilasto kattaa myös elinkeinoverovelvolliset yksiköt. Vuonna 1994 on siirrytty lvv-järjestelmästä alv-järjestelmään ja tästä vuodesta alkaen tilasto kattaa arvonlisäverovelvolliset yritykset. Vuonna 1996 tilastoon ovat tulleet mukaan ennakonperintärekisteriin kuuluvat yksiköt, vuonna 1999 asuntoyhteisöt ja vuonna 2006 kiinteistön käyttöoikeuden luovutuksesta arvonlisäverovelvolliset yksiköt. Vuoden 2007

tilastossa ovat mukana myös maatalousyrietykset, joiden maataloustulo on tilastovuonna ylittänyt liikevaihdon tilastorajan. Maatalouden liikevaihtoa ei kuitenkaan tilastoida. Vuonna 2009 puu- ja paperiteollisuuden yritysten puunhankintatoimipaikat on luokiteltu raakapuutukkukauppaan, kun niiden toimialana oli aiemmin puunkorjau.

Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Yritysrekisterin vuositilaston tiedot eivät ole vertailukelpoisia Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisterin tuottaman Aloittaneet ja lopettaneet yritykset tilaston kanssa, jossa yritysten määrä perustuu poikkileikkaustietoon yrityksistä, jotka ovat liiketoiminnasta tai kiinteistön käyttöoikeuden luovutuksesta arvonlisäverovelvollisia tai työnantajina toimivia.

Tilastokeskus julkaisee myös Ulkomaiset tytäryhtiöt Suomessa -tilastoa (FATS). Suomen yritykset -tilastojulkaisussa esitetyt ulkomaisomisteisten yritysten tiedot poikkeavat FATS -tilaston tiedoista, koska FATS-tilasto kuvaa kaikkia ulkomaisomisteisiä yrityksiä, jotka olivat yritysrekisterissä aktiivisina tilastovuoden viimeisenä päivänä. Suomen yritykset -julkaisussa puolestaan sovelletaan edellä mainittuja kokorajoja liikevaihdossa ja henkilöstössä sekä vaatimusta, että yrityksen toiminta-aika ylitti puoli vuotta tilastovuonna.

Maatalousyrietysten määrä tässä tilastossa poikkeaa Tilastokeskuksen julkaisemassa, Maa- ja metsätalouslyrietysten taloustilastossa olevista luvuista. Syynä on se, että osa viimeksi mainitun tilaston yrityksistä on yritysrekisterin tilastossa tilastoitu muille toimialoille ja osa yrityksistä jää pois yritysrekisterin tilastosta, koska niiden maataloustulo ei ylitä kohdassa 3 mainittua tilastorajaa.

Lisätietoja

Tarja Jämsen (09) 1734 3344

Vastaava tilastojohtaja:

Hannele Orjala

yritys.rekisteri@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Yritysrekisteri. Suomen yritykset 2009. Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute